

ОФІЦІЙНА ЧАСТИНА

ВІДПРАВИ

Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України ФІЛАРЕТА

1 січня 2017 року. 28-ма неділя після П'ятидесятниці, перед Різдвом Христовим, святих отців. Напередодні, в суботу ввечері, Святійший Патріарх Філарет відправив у Володимирському соборі всенічну, а після неї – новорічний молебень. На Новий рік, в неділю, він звершив Божественну літургію і рукоположив на диякона насельника Свято-Феодосіївського монастиря м. Києва монаха Лазаря (Гудза), а після Євангельського читання виголосив проповідь, в якій пояснив, хто такі праотці і хто такі отці. Праотці, сказав він, це праведники, які жили до Авраама: Авель, Єнох, Ной та інші. А святі отці – це праведники, які жили у богообраному народі, починаючи з патріарха Авраама до пришествя Христа Спасителя. Чому Церква згадує їх пам'ять напередодні свята Різдва Христового? Тому, що вони жили вірою в пришествя Спасителя – Визволителя від Адамового гріха і смерті. Незважаючи на те, що проходили віки і тисячоліття, праотці і святі отці вірили, що прийде час, коли Бог виконає Свою обітницю і пошле Сина Свого Єдинородного для спасіння світу. У Бога не може бути неправдивого Слова. Це спонукає нас вірити, що Боже обіттування про воскресіння мертвих і про Страшний суд, про вічне блаженне життя і про вічні муки нерозкаяних грішників також сповниться. Треба вірити в це, як вірили святі отці, й у виконання обітниць Божих.

Після літургії був відправлений новорічний молебень. Святійший Патріарх привітав духовенство і віруючих з Новим роком і побажав українському народу перемоги над чужинцями, миру, єдності, здоров'я, успіху в трудах і всіякого благополуччя. Завершилось новорічне богослужіння багатолітнім і молитвою за Україну.

Того ж дня після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав акафіст Покрові Божої Матері.

6 січня 2017 року. П'ятниця. Надвечір'я Різдва Христового (Різдвяний святвечір). Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив у Володимирському соборі Божественну літургію. В цьому році, за церковним уставом, звершувалась літургія свт. Василя Великого, яка починалася вечірнею з читанням паремій, в яких містяться пророцтва і прообрази про пришествя у світ Сина Божого для спасіння людського роду. За звичаєм, у цей день –

день останнього дня Різдвяного посту – багато віруючих причащались святих Христових Таїн. Після звершення літургії духовенство винесло із вівтаря на середину храму ікону Різдва Христового. Під спів тропаря «Різдво Твоє, Христе Боже наш,...» було звершено поклоніння іконі.

7 січня 2017 року. Субота. Різдво Господа нашого Ісуса Христа. В п'ятницю ввечері Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства звершив у Володимирському соборі урочисту всенічну, яка, за церковним уставом, почалася з великого повечір'я. Після Літургії Святійший Патріарх прочитав своє Різдвяне послання. Собор був наповнений віруючими, але в цьому році через сильний мороз людей в храмах по всій Україні було менше, ніж у минулі роки. В саме свято Святійший Патріарх Філарет звершив Божественну літургію св. Іоана Золотустого. На запричасному вірші свящ. Олександр Шмуригін прочитав Різдвяне послання Святійшого Патріарха Філарета. Після причащення віруючих і закінчення літургії було прославлення народження Христа Спасителя на середині храму співом тропаря і кондака Різдва Христового.

Після всенічної і літургії у Володимирському соборі духовенство, патріарший хор, клірос і весь народ співав різдвяні колядки.

8 січня 2017 року. Неділя після Різдва Христового, святих богоотців. В суботу ввечері

чері Святійший Патріарх Філарет відправив урочисте вечірнє святкове богослужіння у Володимирському соборі. Після поліелею Патріарх помазував освяченим елеєм віруючих, які прикладалися до ікони Різдва Христового. Після завершення богослужіння духовенство і патріарший хор співали різдвяні колядки.

На другий день Різдва Христового Святійший Патріарх Філарет служив Божественну літургію у Свято-Михайлівському Золотоверхому монастирі. Йому співслужили Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній, намісник Михайлівського монастиря і керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, архієпископ Богуславський Олександр, єпископ Васильківський Лаврентій, єпископ Іоан (Швець), братія монастиря і викладачі КПБА у священному сані. Співали монастирський художній хор та академічний хор. Михайлівський собор був повністю наповнений. Після завершення літургії і святого причастя Патріарх привітав братію і парафіян храму зі святом Різдва Христового і сказав повчальне слово про значення для людського роду пришествя в тілі Сина Божого на землю. На завершення було здійснено на середині храму поклоніння іконі Різдва Христового під спів тропаря і кондака свята.

Того ж дня ввечері Святійший Патріарх Філарет звершив у Володимирському соборі урочисту велику вечірню зі співом великого прокимну «Хто Бог великий, як Бог наш...». Йому співслужили ті ж архієреї, що й у Михайлівському монастирі, а також соборне духовенство і настоятелі київських храмів. Після відпусту Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній тепло привітав Святійшого Патріарха Філарета зі святом Різдва Христового (див. окремо). Святійший Патріарх подякував архієреям, духовенству і віруючим за різдвяне вітання і молитву і сказав повчальне слово про любов Божу до Свого творіння, яка виявилась в тому, що Син Божий – Творець всесвіту – принизив Себе до такого стану, що народився у тваринних яслах від Пресвятої Діви Марії і став подібною до нас людиною, щоб визволити нас від гріха і смерті. Після уставного многоліття Святійший благословив віруючих, які підходили до нього, і вручав дітям різдвяні подарунки.

Після цього о 19: 00 в ресторані «Київська Русь» відбулось різдвяне прийняття для широкого кола громадськості. Були запрошені представники влади, народні депутати

України, духовенство, науковці, представники культури, воїни-захисники України та інші, а також представники дипломатичного корпусу. Святійший Патріарх Філарет тепло привітав учасників різдвяного прийняття зі святом Різдва Христового і підкреслив, що в цьому році ми святкуємо свято миру в умовах війни на Сході України, але ми віримо в нашу перемогу, бо з нами правда і Бог. Під час прийняття духовенство співало різдвяні колядки.

14 січня 2017 року. Субота. Обрізання Господнє. Святителя Василя Великого, архієп. Кесарії Кападокійської і свт. Петра Могили, митрополита Київського. Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив у Володимирському соборі урочисту всенічну, під час якої після поліелею помазував освяченим елеєм віруючих, які у великій кількості прийшли на свято до храму.

У саме свято, на запрошення настоятеля протоієрея Валерія Семанца, Святійший Патріарх Філарет звершив Божественну літургію свт. Василя Великого в храмі Живоносне Джерело в Києві, на Борщагівці. Святійшому Патріарху співслужили Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній, керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, настоятель і благочинний прот. Валерій Семанцо, духовенство Києво-Святошинського благочиння та інше запрошене духовенство. Перед початком літургії Святійший Патріарх освятив живопис правого приділу. Великий за вмістом людей храм був наповнений віруючими. Співав місцевий хор. В кінці літургії, після причащання віруючих Святими Тайнами, Святійший Патріарх привітав віруючих і духовенство зі святом і виголосив проповідь, в якій пояснив значення обряду обрізання і чому Ісус Христос також був обрізаний. Він, зокрема, сказав, що обрізання було встановлено Богом за часів патріарха Авраама. Воно означало належність людини до богообраного народу. Обрізувались також і іноплеменники, якщо вони приймали віру в істинного Бога і відмовлялись від попереднього ідолослужіння. Такі люди називались прозелітами правди. Чому Ісус Христос прийняв обрізання? Тому що Він прийшов спасти рід людський від гріха, а для цього Йому треба було виконати весь закон до останньої йоти, зокрема прийняти обрізання. Якби Він не був обрізаним, то юдеї не прийняли б Його як Месію – Христа! Чому Церква встановила свято Обрізання Господнього? Для того, щоб

довести віруючим, що Син Божий справді став людиною, подібною до нас. Бо еретики (докети) вчили, що Син Божий прийняв примарну плоть. Обрізання Господнє доводило, що Син Божий мав не примарну, а істинну плоть. В християнстві обрізання відмінене на апостольському соборі. В християнстві обрізання замінилось таїнством Хрещення. Хто не хрещений, той не християнин.

Після літургії був звершений молебень до Христа Спасителя, Божої Матері, святого Василя Великого і святителя Петра Могили. Після завершення богослужіння Святійший Патріарх вручив медалі «За жертвовність і любов до України» воїнам-захисникам Української держави.

Настоятель прот. Валерій Семанцо подякував Святійшому Патріарху і архієреям за звершену літургію і підніс на знак подяки квіти.

15 січня 2017 року. 30-та неділя після П'ятидесятниці, перед Богоявленням. В суботу ввечері Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив у Володимирському соборі всенічну.

На запрошення настоятеля прот. Миколая Салабая, Святійший Патріарх Філарет звершив Божественну літургію в храмі Різдва Христового в м. Києві, на Подолі. Йому співслужили благочинний Подільського району прот. Олег Маланяк, настоятель прот. Миколай Салабай та інше запрошене духовенство. В кінці літургії Святійший Патріарх привітав парафіян із минулим храмовим святом Різдва Христового і сказав повчальне слово. У своєму слові Патріарх пояснив різницю між хрещенням св. Іоана Предтечі, яке звершувалося нам на ознаку покаяння тих, що приходили до нього; і хрещенням Христовим, яке теж поєднувалось з покаянням. Перше було хрещенням водою, а друге – водою і Духом. Хрещення Духом означає отримання не тільки прощення гріхів, але і дарів Святого Духа. Апостол Павло перераховує ці дари в Посланні до коринфян: це дар зцілення, творіння чудес, пророцтво, розпізнання духів, різні мови, тлумачення мов та інші (1 Кор. 12: 4 – 11). А тепер ми отримуємо при хрещенні дар Святого Духа? Отримуємо! Який дар? Дар віри. Віра є теж дар Божий. І про це ясно говорить апостол Павло в тому ж Посланні до коринфян. Дар Божий можна втратити, зокрема і дар віри. Тому нам треба бути пильними до себе, що не втратити дар віри.

Після завершення літургії й уставного многоліття настоятель прот. Миколай Салабай подякував Святійшому Патріархові і на

знак подяки подарував квіти. Храм на літургії був повністю наповнений віруючими.

18 січня 2017 року. Середа. Навечір'я Богоявлення (Хрещенський святвечір). Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства звершив Божественну літургію свт. Василя Великого. Літургія почалась із вечірні, за якою читалися паремії з пророцтвами і прообразами про пришестя Спасителя світу. Після літургії було звершене велике освячення води, яка потім упродовж усього дня роздавалась віруючим.

19 січня 2017 року. Четвер. Святе Богоявлення. Хрещення Господнє. В середу ввечері Святійший Патріарх Філарет відправив у Володимирському соборі урочисту всенічну, яка почалась з великого повечір'я. В саме свято Святійший Патріарх у співслужінні соборного духовенства звершив Божественну літургію св. Іоана Золотоустого. Після прочитання Євангелія він привітав віруючих зі святом Хрещення господнього і виголосив проповідь, в якій, зокрема, пояснив, для чого Господь наш Ісус Христос хрестився від Іоана в Йордані. Ісус Христос був безгрішний, а Іоан Предтеча хрестив в Йордані тих, що каюлись у своїх гріхах і потребували очищення від них. То для чого ж Христос як безгрішний хрестився? Для того, щоб показати нам путь для очищення гріхів. І тому, щоб стати християнином, тобто подібним до Христа, треба очиститися від гріха, а це означає прийняти таїнство Хрещення. Хрещення – це не обряд. Це – таїнство, в якому через покаяння і віру Бог відпускає гріхи; і не тільки відпускає гріхи, але дарує благодать Святого Духа. Все це відбувається таємничим способом, тобто невидимо і незбагнено людським розумом. Дії таїнства невидимі, а наслідки – видимі. В чому полягають ці наслідки? Хреститися приходять грішник, а відходить святим. Чи справді це так? Бо серед християн ми бачимо багато грішників, та й всі ми відчуваємо і сповідуємо себе грішниками. Чому це так? Тому, що не живемо так, як обіцяли жити в таїнстві Хрещення. Але не всі ми є такі. Є серед християн святі, і їх святість підтверджується чудесами, які звершуються ними благодаттю Святого Духа. І цього неможливо заперечувати, тому що це справді так. Звідси треба робити висновок, що в таїнстві Хрещення людина справді очищається від гріхів і отримує дари Святого Духа.

Після заамвонної молитви під спів тропарів «Глас Господній над водами лунає...» Святійший Патріарх разом із соборним духовенством звершив чин великого освячення води

та окропив нею всіх віруючих, які в це свято переповнювали собор. Потім почалось роздавання освяченої богоявленської води.

За підрахунками, впродовж двох днів (середа і четверга) у Володимирському соборі освячену воду отримали понад 100 тисяч віруючих.

Освячення води на Дніпрі

Кожного року, за традицією, Патріарх освячує воду на Дніпрі. Цього разу Святійший Патріарх Філарет освятив воду на Дніпрі у співслужінні Патріаршого намісника митрополита Переяслав-Хмельницького і Білоцерківського Епіфанія, керуючого справами Київської патріархії архієпископа Вишгородського Агапіта, благочинного лівого берега м. Києва прот. Павла Основенка, соборного та іншого запрошеного духовенства. Освячення було звершено біля каплиці в гідропарку, а потім у Дніпровській затоці. За богослужінням був присутній голова Дніпровської районної державної в м. Києві адміністрації Петро Онофрійчук. В освяченні води на Дніпрі взяли участь майже 10 тис. киян. Святійший Патріарх окропив свяченою водою всіх присутніх віруючих.

20 січня 2017 року. П'ятниця. Собор святого Предтечі і Хрестителя Господнього Іоана. З нагоди храмового свята, на запрошення настоятеля прот. Іоана Іванчака, Святійший Патріарх Філарет звершив Божественну літургію в храмі св. Іоана Предтечі в Деснянському районі м. Києва. Йому співслужили керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, благочинний Дніпровського району прот. Павло Основенко, настоятель храму прот. Іоан Іванчак та інше запрошене київське духовенство. В кінці літургії Святійший Патріарх привітав парафіян із храмовим святом і сказав повчальне слово, в якому пояснив, чому пророк Іоан називається Предтечею. Зокрема, він сказав, що св. Іоан, за словом Христа Спасителя, був найбільшим серед народжених жінками. Предтечею він називається тому, що передував пришествю Месії-Христа. Його місією було підготувати народ до пришествия Сина Божого, довгоочікуваного Спасителя світу. В чому полягала ця підготовка? В заклик до покаяння. Людина, яка кається у своїх гріхах, здатна прийняти Бога, а та, яка не визнає своїх гріхів, має затьмарений розум, і тому не може прийняти у свою душу Бога. Так і трапилося: ті юдеї, які приходили на Йордан до Іоана хреститися, прийняли Ісуса Христа як Сина Божого, а первосвященики, книжники

і фарисеї, які не визнавали себе грішниками, маючи затьмарені очі, називали Ісуса Христа Сина Божого богохульником, який силою Вельзевула, князя бісівського, виганяє бісів. Тому не випадково перші апостоли Ісуса Христа були із учеників Іоана Предтечі.

Після літургії був відправлений молебень до св. Предтечі Спасового Іоана. Богослужіння закінчилось многоліттям і молитвою за Україну «Боже великий, єдиний, нам Україну храни...». Настоятель прот. Іоан Іванчак подякував Патріарху і підніс просфору й квіти.

22 січня 2017 року. 31-ша неділя після П'ятидесятниці. В цей день Святійший Патріарх Філарет відзначав 88-ліття від дня народження. З цього приводу до Києва приїхали майже всі архієреї Київського Патріархату. В суботу ввечері у Володимирському соборі була відправлена урочиста всенічна, очолювана Святійшим Патріархом Філаретом. В неділю була звершена Божественна літургія, очолена Патріархом та всього прибулого на свято єпископату, а також численного духовенства. Собор був переповнений богомольцями. Співав патріарший та академічний хори. Після літургії був звершений подячний молебень до Христа Спасителя, Матері Божої та усіх українських святих. В кінці богослужіння Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній сказав вітальне слово (див. окремо). Патріарх подякував єпископатові, духовенству та віруючим за вітання з Днем народження і молитви (див. окремо). Після уставного многоліття патріарший хор проспівав молитву за Україну. З добрим настроєм віруючі покидали Володимирський собор.

В понеділок, 23 січня, після засідання Священного синоду Святійший Патріарх Філарет приймав у патріаршій резиденції вітання від влади, народних депутатів України, громадських організацій, навчальних закладів, культурних та громадських організацій, а також від єпископату та духовенства.

24 січня 2017 року. Вівторок. Святійший Патріарх Філарет у співслужінні митрополита Білгородського і Обоянського Іоасафа та соборного духовенства читав у Володимирському соборі акафіст святій великомучениці Варварі перед її святими мощами.

Хіротонія архімандрита Паїсія (Кухарчука) на єпископа Житомирського

29 січня 2017 року, в 32-гу неділю, про Заххєя, у Володимирському соборі була звершена архієрейська хіротонія архімандрита Паї-

сія (Кухарчука) на єпископа Житомирського і Овруцького. Після всенічної відбулося наречення архимандрита Паїсія, під час якого керуючий справами Київської патріархії архієпископ Агапіт оголосив постанову Священного синоду. Саме наречення складалося із короткого молебня та промови того, кого нарікали на єпископа, і многоліття. Під час Божественної літургії, яку очолив Святійший Патріарх Філарет, була звершена єпископська хіротонія архимандрита Паїсія. В ній взяли участь Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній, митрополит Львівський і Сокальський Димитрій, митрополит Білгородський і Обоянський Іоасаф, архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон, архієпископ Вишгородський Агапіт, архієпископ Сімферопольський і Кримський Климент, архієпископ Ізяслав (Карга), колишній Житомирський, єпископ Володимир-Волинський і Турійський Матфей, єпископ Васильківський Лаврентій.

Після завершення літургії Святійший Патріарх Філарет вручив архіпастирський жезл новопоставленому єпископу Житомирському і Овруцькому Паїсію (Кухарчуку) і сказав слово. Після многоліття єпископ Паїсій давав віруючим своє перше єпископське благословення.

Перепоховання поета Олександра Олеся

Того ж дня, о 12-й годині у Володимирському соборі була звершена панахида перед похованням на Лук'янівському кладовищі тлінних останків поета Олександра Олеся і його дружини Віри. Два гроби з тлінними останками були привезені літаком до Києва для перепоховання.

Український поет Олександр Олесь (Кандиба) помер в еміграції, у Празі в 1944 році і був похований на Ольшанському кладовищі.

Панахиду звершив Святійший Патріарх Філарет у співслужінні архієреїв, які брали участь у єпископській хіротонії архимандрита Паїсія, та соборне духовенство. Співав патріарший хор. На заупокійному богослужінні був присутній Президент України Петро Порошенко з дружиною, представники Уряду, народні депутати та культурні діячі. Собор був наповнений шанувальниками поета Олександра Олеся, які прийшли помолитися за душу спочилого та віддати йому свою шану.

Гроби з тлінними останками Олександра і Віри із Володимирського собору були перевезені до Лук'янівського кладовища і там віддані землі.

Журнали засідання Священного синоду Української Православної Церкви Київського Патріархату

від 22 – 23 січня 2017 року під головуванням
Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета

ЖУРНАЛ № 1

Мали міркування: Про стан справ у Житомирській єпархії.

Ухвалили: 1. Преосвященного Ізяслава, архієпископа Житомирського і Овруцького, звільнити від управління Житомирською єпархією та почислити на спокій. Подякувати преосвященному архієпископу Ізяславу (Карзі) за понесені труди.

2. Преосвященного архієпископа Ізяслава (Каргу) призначити настоятелем Свято-Духівського чоловічого монастиря Житомирської єпархії.

ЖУРНАЛ № 2

Мали міркування: Про заміщення вакантної Житомирської єпархії.

Ухвалили: Призначити єпископом Житомирським і Овруцьким, керуючим Житомирською єпархією, архимандрита Паїсія (Кухарчука), насельника Михайлівського Золотоверхого монастиря м. Києва, клірика Київської єпархії, після його архієрейської хіротонії.

Наречення і хіротонію архимандрита Паїсія (Кухарчука) на єпископа Житомирського і Овруцького здійснити в м. Києві.

ЖУРНАЛ № 3

Мали міркування: Про утворення Володимир-Волинської єпархії.

Ухвалили: 1. Утворити у складі Української Православної Церкви Київського Патріархату Володимир-Волинську єпархію, включивши до неї такі райони Волинської області: Володимир-Волинський, Іваничівський, Локачинський, Любомльський, Турійський, Шацький.